

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. N. Lupașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Pahopol, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

12 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Sperciuc Tudor și de către Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă Sperciuc Tudor împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, Dorofeev Nicolae cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, restituirea bunurilor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel declarate de Sperciuc Tudor, Ministerul Justiției și Procuratura Generală și menținută hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2019, Sperciuc Tudor s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM solicitând restituirea în natură a imobilelor cu numerele cadastrale XXXX și XXXX.01 sustrate și deținute ilegal sau suma de 900 000 de euro, prețul de piață al cafenelei și al lotului de teren; achitarea venitului ratat al localului acaparat abuziv din decembrie 2014 până în prezent în sumă de 400 000 de lei; restituirea sumei de 20 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și asistența juridică și încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că cu scopul de împrăștiere ilegală a unui ofițer superior de poliție locală Inspectoratul de Poliție r. Dubăsari în 2007 împotriva lui a fost pornite procese penale de contestare a documentelor care îi confirmă dreptul de proprietate asupra a 2 imobile: o cafenea-bar și lotul de teren pe care este amplasat localul. În cadrul acestui proces ultimul a fost pus sub învinuire și i-a fost aplicată măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi localitatea.

Astfel, folosindu-se de măsură preventivă indicată supra, ofițerul de poliției a ocupat abuziv localul cafenelei-bar „XXXX” și desfășoară o activitate comercială ilegală. Pe parcurs ofițerul de poliție devine șef al secretariatului în Judecătoria Dubăsari și angajat al Ministerului Justiției al RM. După acapărarea localului,

procurorii clasează urmărirea penală pornită împotriva ultimului pe motivul lipsei indiciilor de infraționalitate.

În timpul procesului penal au fost cerute pentru expertiză documentele în original ce confirmă dreptul de proprietate a reclamantului, după efectuarea expertizei și clasarea procesului penal recuperarea documentelor în original nu a fost posibilă, ci numai în copii alb-negru. La multiplele adresări și plângeri făcute de către reclamant Comisariatul General de Poliție au fost oferite răspunsuri formale precum că aceste documente în original au fost expediate prin poștă în adresa reclamantului, însă ultimul indică că nu este adevărat. În acest sens, consemnează că cu scopul de apărare a drepturilor patrimoniale, ultimul a fost nevoit să se implice în procese judiciare civile.

Reclamantul a afirmat că în 2010, aflând-se la Judecătoria Dubăsari, la comanda șefului secretariatului Judecătoriei Nicolae Dorofeev, polițiștii locali l-au dus la poliția Dubăsari, unde ultimul a fost maltratată fizic cu vătămări corporale serioase, având ca scop intimidarea și cedarea dreptului de proprietate în folosul lui Nicolae Dorofeev.

Printr-o hotărâre judecătorească din 22 octombrie 2012 reclamantul a fost recunoscut ca unicul titular de drepturi asupra imobilelor după distrugerea documentelor scoase de la expertiza ca documente veridice și au fost respinse toate pretențiile ale lui Nicolae Dorofeev. Iar, prin altă hotărâre de judecată din 22 octombrie 2013 a fost înregistrat la oficiul cadastral dreptul de proprietate asupra imobilelor (cafeneaua-bar și lotul de teren) pe numele reclamantului.

În urma emiterii acestor hotărâri, șeful secretariatului Judecătoriei Dubăsari, cu susținerea procurorilor locali, a pornit un nou proces penal cu același obiect împotriva reclamantului.

Reclamantul a indicat că cu mare efort a suportat aceste hărțuiri și în final a dovedit nevinovăția sa. În acest mod, printr-o ordonanță procurorului din 15 iunie 2018 reclamantul a fost scos de sub urmărirea penală pe motivul lipsei indiciilor de infraționalitate.

În perioada presiunii și hărțuiri provocate de urmărirea penală ilegală, Nicolae Dorofeev a transmis ilegal localul acaparat în folosința familiei sale și cu ajutorul registratorilor de la oficiul cadastral Dubăsari, a efectuat unele modificări ilegale în Registrul bunurilor imobile cu excluderea și radierea dreptului de proprietate înregistrat pe numele Sperciuc Tudor.

Prin aceasta s-a efectuat o expropriere ilegală cu implicarea și în folosul lui Dorofeev care în prezent, nefiind recunoscut ca proprietar legal, culege foloase din activitatea comercială ilegală desfășurată în localul acaparat.

Reclamantul a considerat că, fiind supus unor ilegalități evidente de către organele de drept, are dreptul să ceară compensarea materială și morală după mulți ani de hărțuială organizată și expropriere.

Astfel, în instanță a solicitat restituirea în natură a imobilelor cu numerele cadastrale XXXX și XXXX.01 sustrate și deținute ilegal sau suma de 900 000 de euro - prețul de piață al cafenelei și al lotului de teren; achitarea venitului ratat al localului acaparat abuziv din decembrie 2014 până în prezent în sumă de 400 000 lei; restituirea sumei de 20 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și asistența juridică și încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 07 decembrie 2020 acțiunea depusă de Sperciuc Tudor a fost admisă parțial și a fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantului Sperciuc Tudor, a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel declarate de Sperciuc Tudor, Ministerul Justiției și Procuratura Generală și menținută hotărârea din 07 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru).

Pentru a decide astfel instanțele au reținut că prin intentarea cauzei penale în privința reclamantului, ultimului i s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, inclusiv dreptului la viața sa privată, pe care le-a suportat în urma acțiunilor organului de urmărire penală, ale procuraturii. Astfel, Sperciuc Tudor a fost supus unor măsuri preventive ce s-au adeverit într-un final a fi nefondate, cuantumul prejudiciului moral suportat, apreciat de instanțe ca justificat, fiind în mărime de 10 000 de lei.

Cu referire la pretențiile reclamantului cu privire la restituirea în natură a imobilelor și achitarea venitului ratat, instanțele au constatat că în Registrul bunurilor imobile nu este înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile, dreptul de proprietate a reclamantului asupra bunurilor vizate fiind radiat în baza încheierii judecătorești nr.3rh-26/15 din 22 aprilie 2015. Totodată, în prezent pe rolul instanțelor judecătorești sunt pendinte mai multe acțiuni (inclusiv în ordine de revizuire) depuse de Sperciuc Tudor care au ca obiect contestarea actelor administrative cu privire la înregistrarea/radierea dreptului de proprietate asupra bunurilor menționate. În acest context, instanțele au concluzionat că este reparabil prejudiciul material cauzat persoanei fizice sau juridice doar în urma acțiunilor ilicite organului de urmărire penală/procuraturii, situație care la caz nu se atestă, or reclamantul nu a fost lipsit de dreptul de proprietate prin acțiunile organului de urmărire penală/procuraturii.

La 11 noiembrie 2021, Sperciuc Tudor a contestat cu recurs decizia din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a examinat superficial cauza și nu a pătruns în esența probatoriului prezentat.

La 23 noiembrie 2021 (prin poștă electronică), Ministerul Justiției a contestat cu recurs decizia din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, iar aprecierea probelor a fost arbitrară.

La 07 decembrie 2021, Dorofeev Nicolae a depus o referință la recursurile declarate de către Sperciuc Tudor și de către Ministerul Justiției, solicitând respingerea recursului depus de Sperciuc Tudor și admiterea recursului Ministerului Justiției.

La 07 decembrie 2021 (prin oficiul poștal), Procuratura Generală a depus o referință la recursul declarat de Sperciuc Tudor, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 08 iulie 2021, expedită părților la 23 septembrie 2021, fără a se cunoaște cu certitudine data recepționării acesteia. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, referințe, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către Sperciuc Tudor și de către Ministerul Justiției, inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de către Sperciuc Tudor și de către Ministerul Justiției, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe

care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurențelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de către Sperciuc Tudor și de către Ministerul Justiției.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Sperciuc Tudor și de către Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas